

Lubomír Daněk: pedagog, botanik a skromný člověk s velkým srdcem

RNDr. Lubomír Daněk (28. 8. 1960 – 23. 4. 2011) působil 27 let jako vedoucí experimentální zahrady katedry experimentální biologie rostlin (dříve katedry fyziologie rostlin) Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. V loňském roce oslavil 50. narozeniny, byl plný života, elánu a dobré nálady. Letos na Bílou sobotu velikonocní tragicky zahynul se svou manželkou RNDr. Renátou Daňkovou při auto-nehodě.

Po vystudování Střední zemědělské technické školy, obor zahradnictví, v Mělníku zamířil na Přírodovědeckou fakultu UK v Praze. V r. 1984 ukončil studium oboru Ochrana životního prostředí, ale diplomové práci se věnoval pod vedením Miroslava Dvořáka na katedře fyziologie rostlin, která se také stala jeho trvalým pracovištěm. Spíše než pracovištěm byla jeho druhým domovem, kde měl své království – skleník, v němž výsostně kraloval pilně, moudře a s velkou láskou. Rád nás zval a nechal sdílet krásu rostlin, která pod jeho rukama vynikla. Když se na katedře řeklo skleník, tak to znamenalo Luboš Daněk – vynikající botanik, zahradník, ale zároveň i pedagog, a to více než 20 let.

V této souvislosti je třeba se zmínit o jeho sbírkové činnosti. Na začátku své práce v experimentálním skleníku našel torzo první české sbírky masožravých rostlin, kdysi vedené Jaroslavem Opltem, věhlasným zahradníkem a odborníkem v pěstování exotických rostlin. Z této kolekce zde zůstaly pouze rosnatka kapská (*Drosera capensis*), láčkovka *Nepenthes x mixta* a snad též špirlice nachová (*Sarracenia purpurea*). Luboš Daněk sbírku znovu rozšířil o exempláře, které zakoupil na mezinárodních burzách nebo získal jako osobní dar od jiných pěstitelů. Zprvu zejména od ředitele Botanické zahrady Liberec Miroslava Studničky. Na konci svého půso-

bení zanechal L. Daněk sbírku mapující průřez světem masožravých rostlin, jež slouží mimo jiné jako podpora k přednášce Masožravé rostliny, kterou na PřF UK zavedl. Za zmínku stojí především rod *Sarracenia* zastoupený všemi botanickými druhy a také řadou hybridů, nebo obří exempláře rodů heliamfóra (*Heliamphora*), darlingtonie (*Darlingtonia*) a láčkovice (*Cephalotus*), které se staly pojmem. Při mezinárodní výstavě a konferenci o masožravých rostlinách v r. 2005 v areálu PřF UK v Praze se rozpoutala vášnivá diskuze o existenci gigantických forem láčkovice australské (*C. follicularis*). Ta ustala ve chvíli, kdy diskutující pěstitelé byli pozváni do skleníku. Pohled na obří jedince láčkovice vzal všem stranám argumenty z úst. Katedrová sbírka díky L. Daňkovi též zahrnuje unikátní kolekci tzv. viktoriánských kultivarů láčkovek, tedy hybridů vyšlechtěných v druhé polovině 19. stol. v Anglii, které z kultury téměř vymizely během velké hospodářské krize po r. 1929. Dodnes jsou ve sbírkách vzácností. Luboš Daněk nepatřil mezi sběrateli masožravých rostlin k celebritám. Důvodem však byla jeho „kryptická“ povaha. Zasloužilí pěstitelé však dobře vědí, že jeho metodický přínos byl zásadní. Již na přelomu 80. a 90. let pěstoval uvedené láčkovice, heliamfory a darlingtonie, které byly v klasické a tehdy dostupné literatuře považovány za mimořádně náročné rostliny. Např. darlingtonii kalifornskou (*D. californica*) se dařilo udržet pouze při zajištění průtoku ledově chladné vody přes kořenový bal imitujícího prostředí břehu horského potoka. Luboš Daněk však zjistil, že tyto rostliny lze pěstovat i při použití vzdušného substrátu odlehčeného hrubým perlitem a křemičitým pískem. Fyziologicky to lze vyložit tak, že skutečným limitujícím faktorem pro dobrý růst

není průtok studené vody, ale dostatečný přísun kyslíku ke kořenům.

Masožravé rostliny však nebyly jediným botanickým zájmem Luboše Daňka. Velkou pozornost věnoval též orchidejím, tilandským, myrmekofilním rostlinám a především kapradinám. Rostliny ošetřoval s neuvěřitelnou pečlivostí. Myrmekofilní druhy usazoval do květináčů s precizností hodináře a kousky kůry rovnal kolem kořínků pinzetou. Tato jemná práce však byla zrakům většiny lidí skryta. Výsledky ocenili hlavně pracovníci katedry experimentální biologie rostlin – rovněž jejich skleníkové pokusy byly s touto precizností zakládány a dále udržovány. Luboš laskavě opečoval všechny naše rostliny, ať již ty pokusné nebo i utrápené z doma, jež potřebovaly rekonvalescenci.

Luboš Daněk byl též vynikajícím přednášejícím, pedagogem. Připravil nové kurzy Základy zahradnictví a Masožravé rostliny, které si za několik let získaly velkou popularitu. Studenti měli Luboše nesmírně rádi. Po zdrcující zprávě o jeho náhlém úmrtí se nakupily před katedrovou nástěnkou a u skleníku květiny s cedulkou Za studenty. V jednom z e-mailů studentka napsala: „Dnes jsem zjistila, že zemřel doktor Daněk. Velice mne to zasáhlo, ačkoli jsem ho neznala tak, jako někteří. Ještě včera jsem o něm na Nočním orientačním běhu mluvila jako o jednom z mála učitelů, který mne naučil opravdu něco praktického do běžného života. Pan doktor byl skutečně úžasný učitel.“

A je potřeba zmínit především, že byl dobrý člověk se zlatým srdcem. Se srdcem pečoval o skleník a rostliny, naplno žil, pomáhal kolegům, přátelům z katedry, když bylo třeba. Prostě, skromně a zcela dokonale, jako většinu z toho, co dělal. Obohatil naše životy, zůstane v našich myslích a srdcích. Děkujeme.

1 Na cestě s Lubošem Daňkem – pracovníci a studenti katedry experimentální biologie rostlin PřF UK v Praze s ním rádi trávili volný čas. Luboš Daněk je na fotografii vpravo. Beskydy 2005

2 Výuka s úsměvem – zápočtová exkurze do dendrologické zahrady v Průhonících 2008. Snímky M. Srba

